

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

Cicák.

VII. ÉVFOLYAM
22. SZ.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1939. NOVEMBER
15.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87

Őszi bánat.

Zúg a szél, csorog a víz,
Muzsikál a csatornába'.
Itt a tél az ősz, eljött az ősz,
Messze szállott a madárka...

Kis kertembe rég leहुलott
Levele a szilvafának,
Virágok sem illatoznak,
Vége, vége már a nyárnak...

Én bent ülök a szobámban
Kis gyermekemet ringatom,
Beteg szegény kicsi jószág
S miként az ősz, síró nagyon.

Kint sír az ősz, bent mi sírunk,
És én alázattal kérem:
Legyen áldott jó egészség,
S jöjjön el a tavasz szépen...

Schullerné Sillay Erzsébet.

Hogy írjuk?

Csak, ha minden magyar szót ismerünk, tudunk helyesen írni és beszélni. Ezért kell a „*hogyan írjuk*” szavait jól megfigyelni:

fenyő, fenyves, fergegeteg v. fürgeteg, férj, férjhez megy, ezt külön írjuk, de férjhezmenetel, ez összetett szó. fertály régi mérleék. fertőtlenít, fertőtlenítő intézet, fertőz, fertőző betegségek, fertőzött, fest, festett, fess, fessed vagy fessd! festet, fésű, fésűl, fészter, félszer, fiadzik, fiadzott, fiáker, nem magyar szó, ehelyett: bérkocsi szót használjunk, filagória, szintén nem magyar szó, lugas az a szó, amit helyette használhatunk, filigrán használt szó, de nem magyar, helyette apró, kicsi, finom szót használunk, ha pl. filigrán tárgyról vagy ékszerről van szó, akkor azt mondhatjuk: finomművű ékszer, filigrán teremtés helyett kicsike, apróka, fillér; filozófia szintén nem magyar, bár használt szó. Helyette egész nyugodtan mondhatjuk: bölcsészettan, bölcsész (filozófus).

TOBORZÓ.

Mennél többen olvassák az Új Cimborát, mennél több olvasója van, annál szebb ez a kis ujság. Mennél többen vagyunk, annál erősebbek vagyunk. Arra kell hát törekedni minden kis cimborának, hogy ismerőseit, kis barátait, barátait is betoborozza az olvasók közé. Nem szabad sajnálni rá a fáradságot, nem sikerül egy alkalommal a toborozás, majd sikerül egy más alkalommal, nem kell elkedvetlenedni. Akik csak most nem rég lettek Új cimborák, szeretnék tudni, hogyan kell toborozni, hogy ők

is résztvehessenek a toborzó munkában. A toborzás nem örögi mesterség, aki akar, mindenki toborozhat. Nem kell egyebet tennie, mint megmutatni kis barátjának, vagy ismerősének az Új Cimborát, hogy lássa kiki saját szemével, mi van abba a kis lapban? Ha aztán megtetszik valakinek, s a szülei is beleegyeznek, hogy járassa a lapot, akkor egy postai levelező lapon felírják az új kis cimborá nevet, osztályát, édesapja foglalkozását s a pontos lakáscímet, meg, hogy mettől kezdődően akarja járatni a lapot. A pénzt postautalványon lehet beküldeni. Ennyi a toborzás. Az ügyesek tudnak is toborozni Mint:

Bácsy Pirike és Jóska (Dés), akik **Papp Leut** és **Magit** (Bucuresti), toborozták be. De köszönetünket fejezük ki **Mogyoróssy Sándor** szászrégeni tanító bácsinak is, aki **Boldis Ilona III. o. t.** és **Kapussy Magda III. o. t.-t** toborozta be az új cimborák közé.

Búcsú a nyártól.

I. rész.

Vége van a nyárnak,
Ránk zord napok várnak.
Haldoklik az élet,
Csendesül az ének.

Hullnak a virágok,
Eltűnnek az álmok...
Borus felhők szállnak
Nyomában a nyárnak.

Kopár lett a róna,
Nem csendül ott nóta;
Bús őszi szél zenél,
Elmúlásról mesél...

Elhagyott az erdő,
Akár a temető...
Csend honol ott, béke
Kellős közepébe,

Bús a dalos madár!
Ó, te gyönyörű nyár!..
De sokan siratnak,
Akik itt maradnak.

Zombori Sándor.

Humor.

A puska. Szegény jó Lenci bácsi egy megtanítandó versecske szövegét magyarázza, ott előfordul e képpen „selejt beszédet ő soha sem szólla”. Lenci bácsi kérdezi, mi az, hogy „selejt”? Csak egy kis lány tudta, jelentkezett is a tudományával: az, az ... *puska*. (Az apja vadász ember lévén, sokszor látta *seléttel* megtölteni a puskáját) Közli: öreg tanító bácsi.

Alszik a föld, ébred a Lélek.

Irla: Telekyné Ferenczy L. Marcella.

Vége a nyárnak, a napsugárnak,
Nincs vig csicsergő kis madár.
Ólmos fellegek havat szítálnak,
Néma és csendes a határ.

Ember a tájon, nincs mire várjon,
Mit a föld adott gyűjtve rég.
Jó most otthon a meleg szobában,
Ahol a tűz patogva ég.

Künn a világban, halott virág van,
Halott az erdő és a rét,
De figyelj épp most ébred a Lélek,
Éreje áthat, s árad szél.

Ősztönöz rá, hogy a poros könyv most.
Kerüljön kézbe, vedd elé,
Tudni a jelenből és a multból,
S olvasni sosem volt elég.

Ha jó az este pihenő testtel,
A szorgos asszony fon, vagy varr,
A tudományok nagy erdejében,
Megzörren itt-ott az avar.

Olvas a gazda, hallgat a népség,
Amit a könyv mond óh be szél!
A tudományról, gazda bajáról,
Van is a könyvben sok-sok kép.

A tornácon most, léptek kopognak,
A szomszéd köszönt és jó be,
— Kerüljön beljebb! — szól rá a gazda,
— Jobb most itt ilyen időbe.

És összehajolnak most a fejek,
A szelid/ényü lámpa ég,
— Hallgassa szomszéd mi van e könyvben,
Tudni kendnek is tisztesség. —

Csend ül a tájon, csend a világon,
Alszik a föld, alszik a rét,
De im a Lélek, figyeled?, érzed?
Átrezgi ég és föld terét.

A kis pacsirta és a Leviátán.

Irla: Földes Zoltán.

A madarak vidám csicsergéssel röppentek szét az Alkotó kezéből.

Az angyalok gyönyörködve nézték és élvezték a teremtés új, kedves csodáját.

A Gonosz azonban társaival, a többi bukott angyallal, nem szenvedhette a kedves látomást. A csicsergő öröm sértette holdogtalan, irigy lelkiüket.

— Tombolj, Leviátán! — Emelte fel karját Belzebúb.

Amire egy krokodilhoz hasonló szörnyeteg lukkant fel a vizekből, orrlyukain át nagy szélgomolyokat fújva ki. A vizek haborogtak, a szétszáguldó viharok bömböltek.

— Leszálljak-e villámzó kardommal, az ég seregével? — Kérdezte az Urat Mihály arkangyal. — Lesújtom Leviátánt. A mélységekbe szorítjuk száguldozó csatlósait.

— Hagyd el, fiam! Én engedtem ezt meg egy kis időre. Látni akarom új teremtményeim hűségét és bizodalmit.

Akkor látták vala az angyalok, hogy a vidor madársereg ijedten menekült. A harkály zöld köpenyét csakhamar eltakarta az egyik fa odva, ahová sietősen elbujt. A pitypalatty beosont a

búza közé. Eltűnt a búzavirág kékjével, a pipacs piros dolmányával tarkított táblán. A szántóka-madár meglapult ama föld szürke rögei között, amelyet az angyalok még nem vetettek be az eljövendő embernek. . . A villásfarkú fecske a sziklafal kiálló ereszei alá rakott sárfészskébe menekült. Sőt még a királyi sas is vijjogva kereste a szirt hasadékat, ahol családja tanyászott. Pedig máskor merészen és méltóságosan szelte a levegőt. Az erdők lombjai, cserjék, odúk és körepedések hamarosan elfödtek az imént éneklő, gögicselő, nevető, pajzán hadat, az ezerféle madarat.

Ijedt némaság váltá fel a szárnyasok vidor dallamait. Pedig a vihar csakhamar szünőben volt, bár még porfelhők kavarogtak.

Ekkor az angyali fülekbe édesen csicsergő hang hatolt. Kíváncsian néztek alá a kisebb angyalkák, felhővánkosaikra nyugtatva gömbölyű karocskáikat. Látták, hogy a kis pacsirta az. Élénken verdes, verdes piciny szárnyaival és száll, száll fölfele, mint valami dallá vált imádság. . . A jó Isten a szeráfok között így szóla:

— Ugye, szolgálom, ebben a piciny szívben mennyi szeretet van? A vihar sem rémíté meg. Ez nálam keres menedéket. Megértette, — amit so-

kan nem értenek meg — hogy a teremtménynek csak a Teremtő egyetlen oltalma s célja. . . Csendben, vészben felém repes. . .

Amint szóla az Úr, a daloló szívecske elérte az égi trón magasságát.

A mennyei Atya megsimogatta a kezefejére szállott kis madarat. Aztán megáldván, ismétlen a földre ereszté, mondván:

— Hatalom adassék neked a Leviátánon.

És amint ereszkedni kezdett lefelé az éneklő pacsirta, a vizek szörnyetege a mélységek mélységébe zuhant és moccani sem mert többé. A csend, béke, kéklő égboltozat s lágy fuvalmak tették azonnal kellemessé Isten világát.

Belzebúb a gyehennába süllyedve panaszozó csatlósainak:

— Nem kell már Mihály arkangyal lángpallosa! Isten egy piciny teremtményével szégyenítte meg minket.

Az angyali seregek fejedelme ugyanakkor örvendezve szóla:

— Vigadozzatok, égi szellemek! . . . Mert, ihol, a hűség és bizalom még a kismadárban is jutalmat nyer. A legparányibb szív, ha szeretete és dala szárnyán égbe röppen, megszerezheti az angyalok hatalmát. . .

Kötnek a szálak!

Épp most egy éve, hogy ez alatt a cím alatt kezdtük meg közölni Mrs. Daniels Felicitas urasszony, amerikában élő kedves munkatársunk cikkeit. Amerikából különben is hosszabb idő alatt jutnak el hozzánk a cikkek, hát még most, amikor a tengeren járó hajókat egymásután süllyesztik el. Épp azért volt kedves meglepetés a napokban érkezett posta, amely Amerikából jött, s amelyet olt élő kedves fennü nevü munkatársunk küldött az Uj Cimborának egy itteni munkatársunk levelével.

Mit jelent az, hogy hogy kötnek a szálak? Tavaly ilyenkor már megmagyaráztuk. Az új kis cimboráknak újra megmagyarázzuk. Ez a fennü kedves írónéni, Benedek Elek idejében épp olyan kis olvasója volt a régi Cimborának, mint most ti az Uj Cimborának. Bár nem volt magyar nemzetiségű, a kis ujságon keresztül megszerette Erdélyt és a magyarokat. S akkor sem feledkezett meg rólunk, amikor már nagy lány lett és férjhez ment egy amerikai egyetemi tanárhoz. Most már nem mint olvasó, hanem mint a lap munkatársa, működik közre a lapért. Itt nyilvánosan köszönjük meg a velünk együtt való munkálkodást, s az irántunk érzett szeretetért mi is sok meleg és szeretetteljes üdvözlöt küldünk. Alant közlünk egyet munkái közül.

Az indiánokról.

Irta: Mrs. Goodman Daniels Felicitas.

Mikor én még gyermek voltam és kisöcsémrel indiánust játszottunk szép Erdélyország szelid völgyeiben, elhatároztam, hogy ha nagy leszek, meglátogatom majd Manitu országot, elbeszélgetek az indián főnökökkel és megkérem őket, hogy meséljenek sorsukról, kalandjaikról. Valóság lett a gyermekálomból, szemem megpillantotta a végtelen prériket, fázott a lelkem az amerikai hegyek magasztos vadonában. De üres volt az ország, indiánust nem találtam. Lassan-lassan megtudtam szomorú történetüket, megtudtam, mint űzték a vörös embert parttól-partig, mint pusztították tűzzel-vassal, betegséggel és pálinkával, mint lettek kisebbek és kisebbek a törzsek, a családok, mint zárták be a néhány százezer indiánt, az ország egykori urait kicsiny, terméketlen területekre. De hadd mondjak el nektek gyermekeim egy nagy titkot, melyet Amerika szele suttogot a fülembé: az indiánus nem halt meg! Nem bírta legyőzni a fehér embert csatabaltájával, egyszerű nyilával, így sokkal nagyobb fegyverhez nyúlt: szervezkedett az amerikai földdel és megtámadta az amerikai fehér ember lelkét. Földjének ereje az amerikai hasonlónak tette az indiánushoz, lelkének ereje meghódította az amerikai ember szeretetét. És ha megkérdezitek egy amerikaitól: „Mondd, mit tartasz az indiánusról?” Akkor az amerikai büszkén feleli: „Az indiánok a világ legnemesebb faja. Soha áruló nem termelt köztük és inkább meghaltak, semhogy rabszolgamunkát végeztek volna, inkább halálra ítélték egész fajukat, semhogy meghódítottak volna a fehér embernek. Büszke lehet az az amerikai család, amelynek ősei közt indián is akad”. Látjátok, így hódította meg az indián az amerikai fehér ember lelkét.

Erdélyi vers-gyűjtemény.

„Istenes énekek” cím alatt jelent meg Nagyváradon a legújabb erdélyi vers-gyűjtemény. Hatalmas munka, rengeteg hosszabb-rövidebb verssel. Nemcsak a ma élő erdélyi írók munkái szerepelnek a kötetben, hanem Magyarországon élő költők munkái is, sőt elhunyt nagyjaink művei is. Karácsony, husvét, pünkösd, anyánapja, nagypéntek, s minden alkalomra találhatók benne szavalásra alkalmas versek. Mint a kötet címe is mutatja: Istenes, vallásos versek. Ára 150 Lei. A versek szerzői között ilyen neveket találunk: Reményik Sándor, Muraközi Gyula, Mael Ferenc, Dsida Jenő, Aprily Lajos, Krüzselyi Erzsébet, R. Berde Mária, Telekyné Ferenczy L. Marcella, Orth Győző, Bartalis János stb. A könyvet nőszövetségek, lelkészek, iskolák számára melegen ajánljuk.

A legszebb fogat.

Írta: TELEKY DEZSŐ.

A képet rajzolta: TELEKY JÓZSEF.

Valamikor réges régen, a mai Csíkvármegye határában, két hatalmas főúr lakott, akik testvérek voltak ugyan, de régi magyar szokás szerint, egymással folyton viszálykodtak.

Az idősebbet Uznak, a fiatalabbat Aladárnak hívták.

Gyönyörű, fényes várakban laktak. Uzvára a Szent Anna-tó helyén állott, Aladárnak a vára a mai Büdösbérc tetején egy fenyveserdő közepéből emelkedett ki...

Egy alkalommal... a kapus... egy csillogó kocsit pillantott meg a vár előtt.

Négy aranszörű ló volt befogva az ezüstitől, aranytól ragyogó kocsiba... Mikor Aladár főúr megpillantotta a pompás fogatot, elhatározta, hogy a szép kocsit és a mesés lovakat megszerzi bármi áron, ha kell, még vér árán is. Aladár főúr vendégét azonnal a játékszobába kísérte be, s megkezdődött a kockajáték... Páratlan számra fordult a kocka; vesztes lett a jövevény főúr... Állok eléje!... A kocka újból kiperdült, ... a vendég újból veszített. Eb aki bánja. Itt a másik zacskó arany! Ha elveszíttem, van még. Nem hátrálok. Rákényszerítem a szerencsét, hogy csak nekem kedvezzen.

A hoz inni kell pajtás! Régi mondás, de igaz. Koccintottak, ... és a vendég folyton veszített. Ellenem dolgozik a pokol! Minden pénzem odaveszett. Koldus lettem! Tedd föl a kockára fogatodat, lovaidat... Ném bánom! Legyen hát!... Ez az utolsó reményem. Megperdül a kocka... most... megáll. A királyi fogat és a négy aranszörű paripa is elveszett. Légy boldog! Minden a tied! Bódult agyán átcikázik a kétségbeesés. Mit tettem? ordította magán kívül, aztán fölrohant a várbástyára s onnan levetette magát a tátongó mélységbe.

Másnap reggel mindjárt befogatott, Uzváráig meg se álltak. Mikor Aladár megérkezett, mondta bátyjának: Soha értékesebb fogatot előmutatni nem fogsz. — Már pedig én huszonnégy órán belül olyan fogattal jelenek meg a várudban, amilyent álmodban sem képzelél el. — Másnap Uz várjobbágyainak leányai közül kiválasztott nyolc szüzet... levegőztette őket. — Fogjátok be a dízhintómba e pityergő némbereket... Gyí kétlábu lovacskaím! De a leányok meg se mozdultak. Mint nyolc könnyező, fehér szobor, némán állottak egymás mellett. Előre! ordított a várúr feldühödve...

Éles ostorával keményen rásújtott az Anna habfestére. Az ostorcsapás nyomán kiserkedt a bíborpiros vér Anna derekán. Térdre roskadt s két karját ég felé terjesztve ki, így fohászzkodott: Isten... Büntesd meg a kőszívű, kegyetlen lelkeket!

Erre... irtózatos földrengés rázta meg a várat. Hatalmas tűzsugarak törtek föl a megrepedt föld méhéből... közben a vár... várnépével együtt elsúlyedt a tűztenger irtózatos torkába. Habzó szökőkútak vízfala lepté el a feneketlen ürt... Egyszerre azonban minden lecsendesült. A vár helyén egy szép, tisztavízű tó tükre csillant meg és derülten mosolygott fel a kék menyboltra.

Kisbaconi temetőben...

Kisbaconi temetőben
Most van a nap lemenőben.
Ráverődik a sugára
Jó szüleim sirhalmára.

Egykor, régen, hajh!... de félttem,
Ha temetőkertbe léptem.
Vége már a félelemnek:
Nagyapóék itt pihennek.

Testem, lelkem, hogyha fáradt,
Idejönni érzek vágyat;
Ide jövök este-reggel
Beszélni az öregekkel.

Elmondom, hogy bárhol járok,
Mindenütt gondolok rájuk
Hálás szívvel, könnyes szemmel,
Gyermeki szent szerelemmel.

Hogy mit írtam sok-sok könyvben,
Tőlük kaptam mind örökben
S ha szívemben van szeretet,
Ez az ő szívéből eredt.

A forrását minden jónak
Köszönhetjük nagyapónak,
Nagyapónak és párjának,
Az én édes jó anyámnak.

Oh áldott föld! Szent sirhalom,
Szálljon reád csend s nyugalom!
S hogyha pályám megfutottam,
En is itten nyugodhassam!

Benedek Elek.

A Hargita felhője.

Irla: E. Onody Rózi.

Szürke palástját a lemenő nap biborszínebe fűrösztve, lassan ereszkedett le a Hargita bérci közé. Napi munkáját elvégezte, végig vonult az égen a nagy világ fölött és le-lenézegetve, magába szedte a sok látni valót, de nyugalomra minden este hűsögesen tért meg az erdők elcsöndesedett fenyvesei fölé.

Leült a legmagasabb sziklára és simogató tekintettel kereste a kedvenc fenyőfáit. Szerette sűgár, égnek szökő, hajlékony alakjukat, gyönyörködött üde zöldben viruló ágikban és rejtelmesen halk suttogású szavaikat hallgatva, igyekezett megfeleledkezni fáradságáról. Óh, nem is a munka fárasztotta el, hanem a megfigyelés. Úgy, hogy sóhajtva menekült estére a Hargita fölötti pihenő helyére, néha árnyékba borította a kis székely falúkat, ha bánattal elsötétített arecal tért haza.

A felhőnek, a levegőben meg voltak a maga tiszta, akadály nélküli útjai és nem értette meg, hogy lenn a földön miért válnak szenny és sárar az ő hűsítőül küldött szép, kristály-esőcöppjei?

Fájt eki, hogy lenézve a földre, annyi bánatot és gyűlöletet látott Isten teremtményei között, akiknek pedig az égi parancs szerint szeretethen és békében kellene élniök.

„Ember! — jajdult föl érzékeny szava —, „ne gánésold el a másikat, amikor pedig segítheted, nem érzed, hogy testvéred Ó?“

„Ne vessd a gyűlölet fekete magvát a megszentelt földbe, amelyből a béke aranyos szeméit kellene fölszínre ápolnod!“

Hiába sirt a felhő a föld felett, az emberek nem értették meg a szavát.

A ma embereit a gyűlölet, a tülekedés sötét örvénye sodorja magával, nem érnek Ég felé nézni, fölfigyelni a Magasság intó szózatára.

A szürkület pihenő helyén találta, kedvenc fenyőiben gyönyörködött. Beszélgetett velük és ezek megértették őt.

„Úgye Ti boldogok vagytok? Örök zöldben élitek nyugodt életeteket. Egymáshoz hajolástok testvéri ölelés. Egyformák vagytok és talán ezért megelégedettek!“

De egyszerre csak megdöbbenve akadt meg kutató figyelme az esti szellőben játékosan ringó fenyők egyikén.

„Óh — sóhajtott föl megborzongva — hát ezzel mi van? Gyönyörű, sudár fenyőszál miért vagy derékba törve?“

Halk sóhajtóként jött a felelet:

„Karcsú fenyőszálak mi, egyformán büszkén, merészen, egyenes törzsünkkel nőttünk a nap felé. A szél játszadozva szaladgált közöttünk, ingatva zöldelő ágainkat. De egyszerre csak jött a Nemere. Zúgva sújtott közénk és

megragadva karcsú derekunkat, vad táncot járatott velünk. Szédültünk, nyögtünk; nem írgalmazott! Dúlt ágainkat tördelve, vadul süvöltött. Társaim kábult-engedelmesen hajoltak zúgó-követeléseire. Én megelégettem! Dacosan szembe szálltam vele, nem, nem hajoltam tovább, erejével szembe feszítettem karcsú derekam... és lásd, ketté törte“.

Suttogása behalkult a fenyves zúgásba.

Csöndesen, szomorúan mondta a felhő:

„Ellenszegülésedben nem volt erő. Hajlanod kellett volna, mint a társaidnak, egyfelé

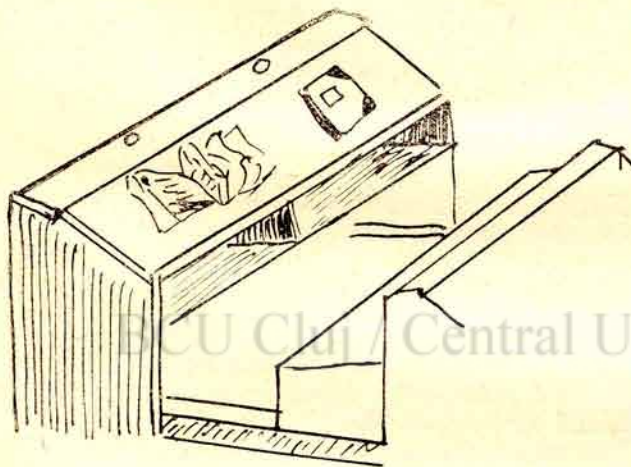
mindannyinak! Egy-kettő nem szállhat szembe a viharral!“

Vigasztalón lehajolt a csonk felé.

És a szomorú fenyő-roncs megnyugodott sorsában és elszenderült. Ekkor a felhő is belebúrkolózott puha köpenyébe és igyekezve fedni a földi hajokat, álomra hajtotta fejét a Hargita bérecein. Azt álmodta, hogy a földi teremtmények megbékülten éltek, boldogságot és áldást remélt végre belopózni a faluk fehér házikói közé, békés lelkű népe szívébe.

Beszélő könyvek.

Írta: Bereczky Gizella.

A pajkos őszi nap bekukucsált az iskola ablakon. A gyermekek éppen szüneten voltak. Kint játszadoztak az udvaron. A napsugár végigcikázott az üres tanteremben. A padokon különböző külsejű tankönyveket, füzeteket cirógatótt végig s éppen távozni akart, midőn lapsuhogásra, suttogásra lett figyelmes. Kíváncsian felejtette magát az osztályban, hadd hallja, miről is beszélhetnek az olvasókönyvek egymás között?

Barátságos fénynyalábjaikat rávetette a harmadik padra, ahol két könyv feküdt egymáshoz közel. Az egyik mocskosan, fedél nélkül, szakadozott, tintafoltos lapokkal egyszerűen csak oda volt dobva, míg a másik szép kék borítékban, tisztán pihent ott.

Á! Itt valami nagyon érdekést fogok hallani! — gondolta — s betelepedett a gyermekek helyére, hogy közel legyen.

Éppen a rongyos, piszkos könyv beszélt:

— Jó dolgod van neked, pajtás! Téged megbecsülnek, látom. Ki is a te gazdád?

— Nézd meg a címkét a kék ruhámon! — feleli a másik. Nagy Ilonkának hívják, egy nagyon szegényes, de tiszta házban lakunk.

— Szeretnék a helyedben lenni! — folytatja a rendetlen, — bár mi elég gazdagok vagyunk. Gazdámnak, Kovács Margitkának külön szobája van, ahol tanulnia kellene, de ő csak játszik és alszik. Dehogy tanul! Eszébe sines! Engem ki nem állhat. Mikor hazaérünk, sietve hajít a sarokba, hogy csak ügynyeknek belé. A lapjaim szerteszét repülnek, elszakadnak. Néha egész éjszaka sírok a fájdalomtól.

— Óh, mi Ilonkával nagyon szeretjük egymást! Csaknem mindig együtt szórakozunk. Még az ágyába is maga mellé fektet. Nagyon vigyáz reám. Sohasem nyúl hozzám zsíros, piszkos kézzel, mielőtt leülnénk tanulni, mindig megmossa szappannal.

— Látod én mire jutottam? Alig egy hónapja büszkén ültem a kereskedés üveges kirakatában, ahol irigykedve bámultak a gyermekek. Én nekem éppen Margitkához kellett kerülnöm!

— Én nem is vagyok új, — szól közbe a szép könyv, — tavaly már kiszolgáltam egy jó gyereket.

— Szerencés voltál, pajti. Az én életemben Margitka az első kislány, aki úgy utál engem, hogy sokszor dühében nagyot üt rám. Ha figyelmeztetik, hogy tanuljon, rám néz, de alig megy ki a mamája a szobából, nekem esik, firkál, dobál. Nézd, mennyi lapom hiányzik már és most is, mielőtt kiment volna, odacsapott!

— Nagyon sajnállak, — szól a rendes könyv. Én úgy szeretem Ilonkát! Boldog vagyok, ha esténként a lámpa mellett üldögélve mesélhetek neki. Szegény barátom! Keserű a sorsod, mert nem becsülnek meg. De szomorú lesz annak a gyermeknek is a jövője, aki nem tudja értékelni a tudományt, amit mi adunk neki.

Ebben a pillanatban megszólalt a csengő. A napsugár nem hallhatott többet a beszédből, sietve ment tovább. Búcsúzóul még barátságosan megsimogatta a rendes könyvet és szánakozva megcsókolta a Margitka beteg könyvét is.

Kibéd pusztulása.

Irta: Móráné Ősz Rózsa.

Égtek már a falvak, pusztult már az ország,
Kisküküllő völgyén rémes tatár hordák.
Előttük volt egy szép, virágzó, dús ország,
Hátuk megett holtak, bús, fekete csóvák.
Akkori időben a kibédi várba
Húzódott be a nép nagy, halálos gyászba'.
A várúrnak arca mintha halott volna.
Szembe már özönlik a nagy talár horda.
Aranyát, ezüstjét elásta már mélyre,
Fiát, feleségét öleli keblére.
— „En Uram Istenem, végy el áldozatul,
Fiam, feleségem ereszd el szabadul.”
Igyen fohászokodott Kibéd vár gazdája
És indult küzdeni életre-halálra.
Harcolt is a székely, mint a puszták vadja,
Kardját hol jobb, hol bal kezébe ragadja.
De ellenség annyi, mint fűszál a réten,
Ha egyet levágtak, száz terem helyében.
Szomorú délután romlottak a falak,
A várfalak ormán apadtak a hadak.
Harcosok karjai aláhanyatlanak,
A vérengző hadak oda bevonulnak.
Elpusztult ott élő ember úgy, mint állat,
Mire eljött gyásszal, eljött a napszállat.
De, mikor a vad khán, tatárok vezére
A legbelső szoba rejtekéhez ére,
Ottan megpillantá Kibéd vár asszonyát
S karján sírdogáló drága kicsi fiát,
— Ne te né — így mondja a kemény, vad lélek —
Ilyen szép teremtest már hogyan ölnék meg?
Emberek, tatárok, halljátok, halljátok.
E gyönyörű asszonyt életbe hagyjátok.

Így életben maradt e gyönyörű asszony,
Éldegélt rabsorsban szomorú panaszon.
Magával hordotta őt a tatár horda,
Kis fia vidítá a szomorú sorsba'.
Látta nagy fájdalmát a tatárok khánja,
Ímígyen szólott egy szép napon hozzája:

— Gyönyörű szép asszony, te jól imádkoztál,
Külön Istenedhez gyakran fohászokodtál.
Mivel én búsulni nagyon gyakran látlak,
Bús panaszaidért már nagyon is szánlak.
Pedig jól ismerhetsz, pedig tudod is te,
Nem vagyok én olyan vajszívű legényke.

De mostan azt mondom, ha teszel egy kérdést,
Mire nagy hirtelen meg nem felelnék én,
Akkor legyen tied drága szabadságod,
Szabadon engedlek, bizony meg is látod.

Ott állott a rabnő a Küküllő hídján
S híd alatt a parton hullák halmainál
Farkasok falkája vigan lakomázott,
Feje felett sasok ezere tanyázott.
Elgondolkozott a tatár khán szavára,
Ily találós kérdést mondott nemsokára:

Dön-dön docka,
Pejló pocka,
Alattam is esznek,
Felettem is esznek,
Engemet is esznek. Mi az?

Nagyot hallgat erre tatárok vezére,
De, mert semmi okos nem jut az eszébe,
Levevé a láncot a rabnő lábáról,
A rabnő lábáról s patyolat karjáról.

Ment szabadon, ment-ment, messze-messze, haza
S mikor rátalált a füstölgő romokra,
Leült búslakodni. Hangos zokogása
Messze elhallzott a sötét éjszakába.
S ime a sötétség megmozdul, megszólal,
Vigasztalni kezdi szép szerető szóval:
— Csakhogy hazajöttél, drága feleségem,
Életem virága, boldog reménységem,
Aranyam, ezüstöm hiába keresem,
Eltemetődött az a földnek mélyében.
Félszemem kilőtte a tatárok nyila,
Összeroncsolt fejjel hulltam a romokba.
A halottak között holtnak hittek engem,
Nem védett más, mint az isteni kegyelem.
Sűrű, sebes zápor szakadt le az égből,
Feleszméltem én a holtak seregéből.
Egy pár csonka-bonka ember s asszony félve
Húzódik meg most az erdők rejtekébe'.
Jertek ti is velünk füstölgő romokban,
Új életet kezdünk feldúlt otthonunkban.
Mert, hogy megsegített, erős az én hitem,
Hogy ezután is majd megsegít az Isten.

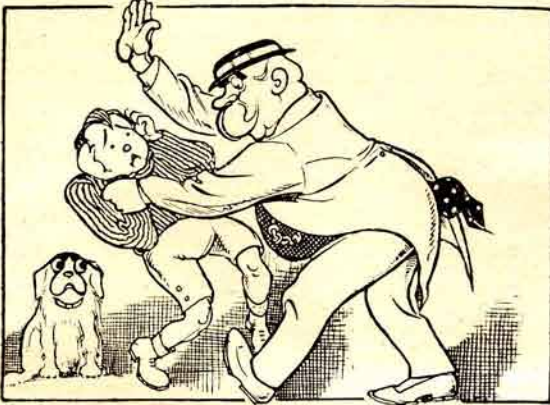

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajetán úrral.

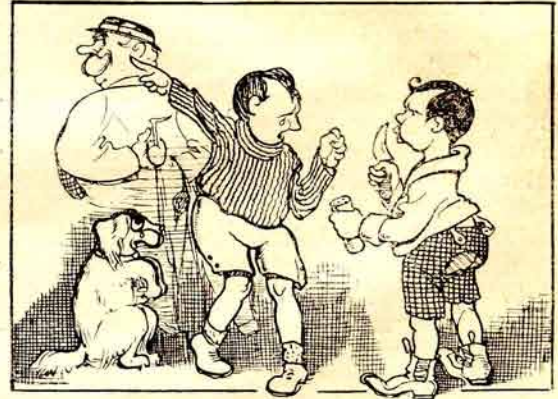
Írta és képekkel ellátta: Papp Miklós.

Ezen a címen indul a mai számunkban folytatásokban egy pompás, mulatságos történet, amelynek a szövegét és képeit Papp Miklós rajzolóművész készítette. Ő már nem él,

meghalt egy éve, de ezekben a pompás rajzokban itt hagyta nekünk azt a sok vidámságot, mókát, tréfát, amellyel rajzait a gyermekvilág számára készítette.

Etyepety Kajetán már kopasz agglegény,
Bosszus és mérges volt vasárnap reggelén.
És hogy a kis Jankó az útjába botlott,
Lekent a képére egy hatalmas pofot.

Szegény Jankó gyerek nem tudja mit vétett
E csúf bánásmódra roppantul elképpedt.
Sírva panaszolja Tökfejű Gyurkának,
Hogy vele ma reggel, mily komiszul bántak.

Gyurka dühbe gurul, s mérges mint a pulyka,
Már nem is kell neki a jó májas-hurka.
Elkiáltja magát: — A teremburáját!
Étyepety uramnak elhuzzuk nótáját!

Tudván, hogy az öreg a békától retteg,
Békavadászatra, a tópartra mentek.
Egy jókedvű békát fogtak egy-kettőre,
Pofozkodó bácsit, kacagják előre.

(Folytatjuk)

Érdekes számok az emberi test szerkezetéről.

A felnőtt ember testének a felülete 2 négyzetméter. A test egész külső felületét bőrreteg borítja, amely megvédi a bőr alatt lévő húsos részeket a káros hatásoktól. Az emberi test legfontosabb részét alkotják a légzési és vérkeringési szervek. A tüdők arra valók, hogy a levegőben lévő, éltető oxigéniumot kiválasszák és azal táplálják a test szöveteit. Hogy a tüdők ezt a feladatukat el tudják végezni, rendkívül nagy

felületük van, amely alkalmas arra, hogy a levegőből sok oxigéniumot tudjon rövid idő alatt felvenni. A felnőtt ember testében levő két tüdőszárny felülete 150 négyzetméter. A levegőből felvett oxigénium szállítását a testben a vörös vérszettek végzik. Az emberi testben levő összes vörös vérszettek felülete 3700 négyzetméter, tehát közel háromnegyed hold. Ez a csodálatos berendezés biztosítja a test szöveteinek a szükséges anyagokkal való ellátását és biztosítja az életet.

Feri bácsi.

A hímes ruha diadala.

Írta: Landtné-Ady Mariska.

Volt egyszer, hol nem volt... Keleten? Nyugaton? Már én azt pontosan így meg nem mondhatom. Elég az hozzá, hogy volt egyszer egy király, meg annak egy fia, kit úgy hívtak: Mihály. Dali, szép legény volt, alig akadt párja öröksége: atyja hatalmas országa. No, képzelhetitek, a sok királylányka mind róla álmodott; férjül őt kívánta. Ám a királyfinak egyikük sem kellett. Beszélhetett atyja s a bölcs miniszterek, hogy: úgy írja elő törvény, államérek, külföldről hozzon méltó feleséget. A dalia királyfi csak a fejét rázta s így felelt mindenki botránkozására

„Mégkövetem Atyám, Felséges Királyom! Idegen heregnő nem lesz az én párom. Népem lányaiból veszek élet-társat s mert húsz éves multam, hozzá is kell lássak. Azért éltrendelem, hívják össze nyomban, aki lány eladó a birodalomban. Ha mind együtt lesznek, majd végig mustrálok s a legkülönb köztük, lesz a híes párom“.

No, volt elképedés! A sok diplomata szemét meregette, száját tátogatta. De, mert a királynak több gyermeke nem volt, ellene csak egy muk, egy pissenés se szólt. Még azon az estén s másnap jókor reggel, száz futár nyergalt szét a nagy üzenettel. Gondolhatjátok, hogy hónapokig tartott, amíg sorra vettek minden falút, várost. S ismét hónapokig, míg elkészült szerre, vagy százezer lánynak a ruhák remeke. S míg százeze fejre csillogó gyöngy-éket fűztek aranszálla ügyes ékszerészek. De, hogy történetem fonalát ne ejtsem: vadvirágos, mély völgy ölébe rejtetten kis falú fehérlett. Élt abban egy asszony (urát eltemette egy régi tavaszon.) Ennek az asszonynak volt egy felnőtt lánya: színarany a haja, érett eper szája. Két szeme, mint a menny esillagszóró kékje. Termete: ringó nád, lengő esti szélbe! Virágokkal beszélt, madarakal dalolt, beteges anyjának dolgos jobb karja volt. Legény kezétől még nem fordult kilincse: tiszta s ártatlan volt a kis kunyhó kincse.

Hát ide is betért a királyi hírnök. A szép Rózsa éppen virágot öntözött. Csak megállt a kanna kis barna kezében s égszínű két szeme elnyílt kérdően. És megereedt a szó piros nyelve hegyén: „Ugyan mit akar itt ez a cifra legény?“

„No, Hugám, ne tátsd el a cseresznyeszádat! Inkább szaladj s öltsd fel ünneplő ruhádat. Aztán pattanj ide mellém a nyeregbe, elszáguljunk együtt messze, napkeletre. Messze, napkeletre, király udvarába s hogyha szerencséd lesz, nem maradsz pártábal!“

Igy a nyalka kúrir. De időbe telt, míg anya és lánya mindent jól megértett. Hanem akkor

nyílt ám a százéves láda, előkerült: pruszlik, vállfösing, meg párta. Ráncos fersing, háromszínnel hímzett kendő, csipkés zsebbeli, meg ezüst fülönfüggő. Pici piros csizma, táncos lábra termelt, az udvari cipész sem szab remekebbet. Mikor felöltözött negédesen, csalfán nevetve, a lányka megperdült a sarkán. Jó szerencse, hogy az ötvenet taposta, mert különben tüzet fogott vón a királyi posta. Így csak bajuszába himmegt-hümmögött és azt mondta azt biz' fejszóválások közt: „Szép vagy hugom, szép, mint hegyek közt a hajnal! Csak angyalok járnak ilyen szemmel, hajjal. Szép a köntösöd is, de megbo csáss szentem, mégsem vihetlek el ilyen öltözethen. Másmilyent rendel az udvari-regula, hanem te ne búsulj, lesz itt olyan ruha. Akad a zsebemben egy-két fényes arany s a város ide csak lögrásnyira van. Térülök-fordulok s már itt vágyok veled! Akkor aztán megyünk a király elébe“.

Hejh! az a két szép szem mekkorát vilámlott!

„Hát mit gondol kelmed, hogy én ily csúfságot eltűrök csak azért, hogy királyné legyek? Vagy így, ahogy most lát, vagy sehogysem megyek! Ezt a gúnyát még a dedanyám tervezte, nagyanyám szötte, anyám hímezgette. Holmi bolti rongyért én el nem cserélem, hiszen abban úgyis megölne a szégyen“.

Hát nehéz eset volt a futár számára. (Bele is öszült a bajusza, szakállá.) De, mert a lány szép volt és eladó éppen: mégis helyet csinált neki a nyergében. Ha baj lesz belőle, tartja ő a hátát. A fránya vigye el a makacs leányát!

No, elköszönt Rózsa az édes anyjától, el a harminc cserép muskátli virágtól, Borjútól, báránytól, kutyától, macskától; legutoljára a bóbítás tyúkjától.

Biz' kicsordult érte öreg anyja könnye!

„Bús bánata váljék vigadó örömré, édes anyám lelkem! Visszajövök kendért s aranyos hintóban szállítom el innét!“ Így vigasztalgatta s megcsókolta százszor. Ám az ő könnye is hullott, mint a zápor.

Elindultak. Két nap, két éjjel vágattak. No, nézték is őket, ahol elhaladtak. Pedig a lányt sarkig érő köpeny fedte, hogy eső, napsütés kárt ne tegyen benne.

Harmadik napon egy madárdalos reggel, megérkeztek végre. Furcsa egy sereg volt: dalos, zajos, tarka. Zizegett a selyem, sühogott a bársonv; ékszerek villantak meg a napsugáron. Rózsa bátorsága bezzeg alább szállott, mikor ennyi pompás vetélytársat látott.

„Ne menjünk előre, húzódjunk csak hátra! Még rossz néven venné a sok puccos dáma, ha

közibük állnék". Így szólt a futárnak s leült árnyékába egy vén platánfának.

Nemsokára kürtszó harsant, zene zendült. A víg tere-fere azon percben elült. Makulátlan fehér, karesú lábú ménen a királyfi jött meg dölcegen, kevélyen. Mellette aranyos hintóban a király. Köröttük testőrök, meg sok cifra lakáj. Hejh! A lányok szíve milyen nagyot dobant! Villámgyorsan kiki a helyére osont s azon mesterkedett, hogy őt vegye észre a dali királyfi s fényes cselédsége.

Rózsa nagy szerényen ült a vén tölgy alján, ám kezdte belátni, hogy egy kicsit balgán cselekedett, mikor így elvonult hátra. Hisz itt a királyfi soha meg nem látja. A futár is elment, hogy dolgához lásson s így nem volt senkije, akivel szót váltson. — Közben a királyfi le szállott a lóról; no, ki a király is az aranyos hintóból. Sátor alatt őket fényes trónszék várta s udvari emberek nyüzsgő sokasága. — Zeneszóra (mint a palakvíz folyása) megindult a lányok dísz felvonulása. Rózsa a helyéről látta az egészet s mondanom sem kell, hogy a szíve nehéz lett. Hisz, ha be is merne állani a sorba, napok mulhatnak el, míg ő kerül sorra. Lehetlenség, hogy addig ne akadna, a sok szép leány közt megfelelő ara. Ó, minek is jött el erre a nagy útra?! Báresak ott lehetne jó anyjánál újra. — A trón előtt már vagy száz leány állt, ámde a királyfi rájuk alig nézett. A legszebbet is csak meg sem szólította. S a kert már olyan volt, mint tűzhányó pokla. — Egyszerre nagy zavar, kavarodás támadt. Az öreg király a hőségtől elbágyadt s mint egy nagy lisztes zsák, úgy hullott előre. Azt hiték, a lélek is kiszállt belőle. — „Vizet!” — kiáltotta valaki riadtan. Rohant a lakájhad azon pillanatban. De a tömeg sűrű, a palota messze. Mindenki óbégat, jajgat fejét vesztve.

Rózsa tulipános kis agyagkorsója ott hevert a földön. Gyöngyös a szopója a friss forrás víztől, mellyel telemerte, mielőtt belépett a palota-kertbe.

Már nem gondolkozott, csak kezébe kapta s megindult az úton rohanást, szaladva. Zörgött a színes gyöngy nyakába, hajába; a sok szép pántlika libegett utána. Szemvillanás s ott volt a király sátrában s leomlott mellette lélekzoffogytában. Majd — mielőtt bárki más megtehetette volna — a forrásvíz gyöngyét arcába locsolta. Halántékát, kezét, szívét dörzsölgette. A tömeg dermedten állott körülötte.

Fáradozásának meg is lőn jutalma: lassan színesedett az ősz király arca.

Majd egy mély sóhajjal felnyitotta szemét: „Hol vagyok?” — kérdezte s ámulva nézett szét.

„Hol vagyok s ki vagy te szépséges kis lányom?”

A királyfi felelt: „Felséges Királyom! Ha beleegyezel, ő lesz a jegyesem. Véle az uralmat megosztom szívesen. Mert nem csak szép, jó is s népem közül való. Igazi nemzeti királynénak való. S ha már így együtt van e bájos leányhad, ne küldjük el addig, ülünk lakodalmat”. Amint mondta, úgy lelt. Lakodalmat ültek. A Rózsa anyjáért arany hintót küldtek. S ami legnagyobb: a dámák serege, átöltözött rögtön népi viseletbe. S ezután úgy jártak: száz-hímű ruhában, gyöngyös fejkötőben, pántlikás pártában.

Idegen holmiért pénzt dehogyis adtak! Bol-dog lelt a király országa s gazdag!

Egy szép karácsonyi ajándék-könyvről.

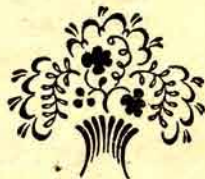
„Székely Népmesék” cím alatt jelent meg kedves szerkesztőnk: *Telekyné Ferenczy L. Marcella* új mesekönyve. — A budapesti Athenaeum adta ki e mesegyűjteményt, gyönyörű szép kiállításban, áldozatot nem kímélve. A könyvet Gróf Teleky Ralph festőművész szebbnél-szebb illusztrációs képei díszítik és teszik irodalmilag még értékesebbé.

A könyv darabjai népmesék, amiket mesél a nép kukoricahántáskor, meg a fonókban. Olyan mesék, amelyeket egyik nemzedék a másiknak ad át — vannak benne ismert mesemulivumok, mesealakok, amelyek a székely nép gondolkodásán, szokásain keresztül mégis egész eredetien hatnak. Vannak aztán örök mesék, amelyek minden nemzet meseköltészetében megtalálhatók. Persze a székely néplelek ezeket is átformálja az ő viszonyainak megfelelően.

Minden vidéknek meg van a mesemondója. Egyik helyen Están bá-nak hívják, másik helyen tán Ráki-néninek. E most megjelent könyv meséi nagyrészt egy torboszlói származású székelyasszony Juli néni szája után jegyezte le a könyv szerzője. A könyvet nemcsak a kisebb nagyobb korú gyermekek, de a szülők is érdeklődéssel fogják olvasni. Minden magyar, minden székely családnak szép karácsonyi ajándék lesz ez a pompás, szép kiállítású könyv. Ára 125 Lei és 10 Lei portó. Megrendelhető az „Uj Cimbor” szerkesztőségében, Cluj, Str. Baron L. Pop Nr. 5.

A könyv szerzőjének, a mi kedves szerkesztőnknek — ehhez a szép könyvhez ezúton szívből gratulálunk.

Edda néni.

Bejárt a tél az őszi szél.

Beköszöntött az őszi szél,
Még sárgult már a falevél.
Vége van a meleg nyárnak,
Ezután a nyulak fázna.

A kis mókus serénykedve,
Mogyorót gyűjt a fészekbe,
A borz sem ül most télenül,
Hanem eleséget perdül.

Hát a kis nyest rest ilyenkor?
Serénykedik, élelmet hord...
Ember, állat mind egyformán
Dolgozik mező s hegy ormán.

Tücsök úr, ki csak hegedült
A nyáron, most télenül ül.
Csak az lehet nyugton télen,
Ki a nyáron nem volt télen.

Felhívás

az abásfalvi, homoródszentmártoni, homoródalmási, oklándi, újszékelyi, mihályfalvi, kiskanaményi, magyarhátai, kolozsvári ref. teológiai Olvasókör, tibení, katonai, oroszhegyi, kaczói, kéménytelki iskolák igazgatóihoz.

Talán nem is tudják ezek a felsorolt iskolák s intézmények, hogy kinek a jóvoltából kapták ők már évek óta az Uj Cimborát. Im most megírjuk, hogy az iskolás gyermekek tudják meg, kinek kell köszönetet mondani az eddigi sok-sok örömeért, amelyet nekik ez a kis újság szerzett. A Kolozsvári Hitelszövetkezetek Szövetsége volt a fenti iskolák jóltevője s küldötte ajándékba a fenti iskoláknak a lapot. Példát mutatva az iskoláknak s más intézményeknek a támogatásra.

A Hitelszövetkezetek Szövetsége a közel-múltban úgy intézkedett, hogy ezután járassák maguk az illető iskolák a lapot a saját erejükből. Méltányos ez a kívánság s meg vagyunk róla győződve, hogy egyik iskola sem szünteti be a lapot, hanem viszonzza a vett jót azzal, hogy most már a saját erejéből fogja járattatni tovább. Mindenesetre kérjük tudatni a lap szerkesztőségével a további járatás tényét, legalább egy postai levelezőlapon.

Szerkesztőség

Loteria de Stat!

Egy új nyereménytervezet.

Új kibocsátási rendszer, havonként 2 húzás. Minden kibocsátás 100 ezer törzs sorsjegyet foglal magában.

Első kibocsátás.

November 15-iki húzásnál.

Nyeremények:

7 drb.	à	1,000.000 L.
14	"	à 400.000 L.
30	"	à 100.000 L.
40	"	à 40.000 L.
100	"	à 20.000 L.
200	"	à 10.000 L.
400	"	à 4.000 L.
4.000	"	à 400 L.
8.000	"	à 200 L.
10.000	"	à 1.600 L.

Egy egész sorsjegy ára
800 lej, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 200 lej.

Második kibocsátás.

A húzás 1939 nov. 18-án.

Nyeremények:

1 drb.	à	8,000.000 L.
14	"	à 1,000.000 L.
20	"	à 100.000 L.
1.200	"	à 10.000 L.
1.600	"	à 1.000 L.
8.000	"	à 200 L.

A sorsjegy csak a rajta fel-tüntetett kibocsátásra érvényes. A nyereményeket minden adólevonás nélkül fizetjük ki.

Játsszanak bizalommal a

Loteria de Stat „Colectura Oficială”-nál
Központ: Cluj, Str. Regina Maria 46. sz.

Ahogy kis cimboráink írنا

Kedves Szerkesztő néni!

Én is az Új Cimborák bemutatkozóihoz csatlakozom. Küldöm a fényképem is, amelyen kis hugommal együtt vagyunk lefényképezve. Nevem: Haas Lya I. g. o. tanuló. Testvérkémet Myának hívják, még csak négy éves. Temesváron járok a leánygimnáziumba. Az Új Cimborát sok örömmel és szívesen olvasom. Legjobban szeretem olvasni a meséket és verseket. A kis testvéremnek én szoktam felolvasni. A meséket ő is nagyon szereti hallgatni. Én is részveszek ezután a rejtvénymegjejtésekben. Küldöm is az első megfejtést

Szeretettel üdvözlöm a többi kis cimborákat:

Bazias-Port, 1939. szept. hó.

Haas Lya és Mya.

Kedves Szerkesztő néni!

és

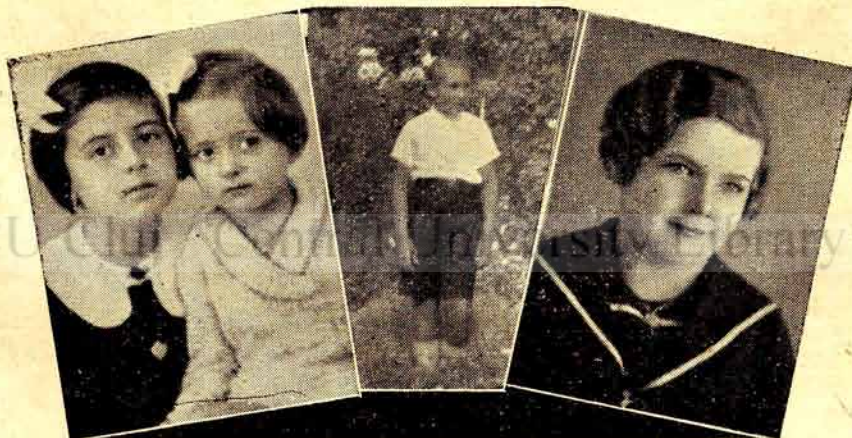
Kedves Cimborák!

Már sokszor akartam bemutatkozni a kis cimboráknak, de mindig valamiért elmaradt. Most én is bemutatkozom. Mikor a kedves Szerkesztőnéniék meglátogatták a nyáron a gyergyószentmiklósi kis cimborákat, akkor ismertem meg én is ezt a kis lapot. Megismerem és meg is szerettem. A rejtvényeket meg szoktam fejteni. Most küldöm a legutóbbi számban található rejtvény megfejtését.

Üdvözlöm a kedves Szerkesztőnénit és a kis cimborákat.

Gyergyószentmiklós, 1939. szept. hó.

Baktay Béla I. g. o. t.

Haas Lya és Mya.

Baktay Béla

Weida Margit

Kedves kis olvasótársaim!

Én csak most lettem tagja az Új Cimborák olvasótáborának. S örülök, hogy anyukám ajándékképp megrendelte nekem ezt a kedves kis lapot, amelyben annyi sok érdekes mese, vers és történet van. Épp azért is, mivel én már a komolyabb olvasók közé tartozom, szeretnék valamit mondani nektek, akik velem egy idősek, vagy, ha kisebbek is vagytok. Álljunk be mi is

a toborzók közé. Mutassuk meg minden gyermeknek, akit ismerünk, az Új Cimborát, hogy rendeljék meg nekik is, szerezzen nekik is olyan örömet, mint nekünk, akiknek már jár. S az az érdekes, hogy nálunk nemcsak én olvasom olyan érdeklődéssel, hanem anyukám is.

Ismeretlenül is szeretettel üdvözöl benneteket
Gyulafehérvár, 1939. szept. hó.

Weida Margit I. g. o. t.

Ősz.

Írta: Farkas István III. o. t., Brassó.

*Zúgva fuj az őszi szél,
Zizegve hull a falevél.
Sárga lett a domboldal,
Elhalkult a madárdal.*

*Gyászolja az erdő, berek,
Elröpült a madársereg.
Nemsokára hull a hó,
Megérkezik Télalap.*

PÁLYAZAT

az „Uj Cimborá“ VII. évf. 12. számában közölt „Kolozsvár c. szóképző rejtvény megfejtése.

1. át, 2. ből, 3. ól, 4. ló, 5. lovász, 6. lovások, 7. ok, 8. okos, 9. okol, 10. okolsz, 11. okolás, 12. okoz, 13. okozás, 14. állók, 15. állsz (ige), 16. áll (ige), 17. állók (főnév), 18. álló (főnév), 19. ál, 20. azok, 21. ázol, 22.áz, 23. ázó, 24. ázók, 25. ások (ige), 26. ásol (ige), 27. ás, 28. ásó (tárgy), 29. ásók (tárgy), 30. ásó (személyek), 31. ásók (személyek), 32. ár (szerszám), 33. ár (ellenérték), 34. ár (vizar), 35. árok, 36. árkol, 37. arkos, 38. árkoz, 39. só, 40. sók, 41. sózok, 42. sózol, 43. sóz, 44. sózó, 45. sózók, 46. sózás, 47. sózások, 48. rásózok, 49. rásózol, 50. rásóz, 51. rásózó, 52. rásózók, 53. óvok, 54. óvsz, 55. óv, 56. óvó, 57. óvók, 58. orr, 59. orvos, 60. orrol, 61. oroz, 62. orzó, 63. orzók, 64. orzás, 65. orsó, 66. orsók, 67. orsóz, 68. orzások, 69. órás, 70. órások, 71. órák, 72. óráz, 73. órázol, 74. orosz, 75. rovok, 76. rós, 77. rom, 78. ró, 79. rovó, 80. rovók, 81. rovás, 82. rovások, 83. rókáz, 84. rókázás, 85. szó, 86. szók, 87. szokás, 88. szólok, 89. szól, 90. szóló, 91. szőlők, 92. solo (ének), 93. soloz, 94. kár, 95. káros, 96. káró, 97. rák, 98. rákos, 99. vár (erőd), 100. város, 101. városok, 102. vár (ige), 103. várok, 104. vársz, 105. váró, 106. várók, 107. orv, 108. szor, 109. olló, 110. okoz, 111. okozás, 112. zár (főnév), 113. záró, 114. zárók, 115. záros, 116. zárol, 117. zárok (ige), 118. zár (ige), 119. rázok, 120. rázol, 121. ráz, 122. rázós, 123. rázó, 124. rázók, 125. rozs, 126. rozsok, 127. rózsák, 128. sár, 129. sáros, 130. sárosok, 131. sározkok, 132. sározkol, 133. sározk, 134. sározkó, 135. sározkók, 136. szár, 137. zsák, 138. zsákos, 139. zsákol, 140. zsákoló, 141. száll (fonal), 142. száll (ige), 143. szálló, 144. szállók (főnév), 145. szállók (ige), 146. szórok, 147. szóf, 148. szórók, 149. szóró, 150. sor, 151. sorok, 152. soros, 153. sorol, 154. sorzó, 155. sorzók, 156. kor (idő), 157. koros, 158. kór (betegség), 159. kóros, 160. -kor (i. h.), 161. koró, 162. korszó, 163. korszó, 164. rák, 165. rákos, 166. rákoz, 167. lárva, 168. lárva, 169. zok, 170. kosz, 171. — rá, 172. vál, 173. váll, 174. válok, 175. válsz, 176. váló, 177. vállók, 178. vállóok, 179. sál, 180. sáv, 181. sávós, 182. sávó, 183. sávóok, 184. sávó, 185. sávó, 186. sávóok, 187. sávok, 188. kovás, 189. kovász, 190. kovászol, 191. kos, 192. sok, 193. soká, 194. vázolok, 195. vázol, 196. váz, 197. vázoló, 198. vázolók, 199. rászól, 200. rászólok (ige), 201. rászóló, 202. lóváz, 203. Ákos, 204. Zórá, 205. Osló, 206. Óss, 207. Kólos, 208. Kolozs, 209. Kóós, 210. Kálló, 211. Oszkár, 212. Sívár, 213. Olosz, 214. Láár, 215. Kolozsvár, 216. kolozsál, 217. kóosz, 218. lokál, 219. orvos, 220. ollók, 221. ollós, 222. orzok, 223. rászólók.

Radványi József,

Kolozsvár, Str. Donat 35. IV. lic. o. tanuló.

A mi kis házunk.

Nem nyílik a virág,
Nem csicsereg madár,
Döngicselő kis méh
A réten már nem jár.

Fagyos szél lengeti
Az erdő nagy fáit,
Elhervadt a virág,
A kis madár fázik.

A mi kis házukba
Ragyogó tavasz van,
Melegít a kályha,
S virág az ablakban.

Holstein Mária.

Szerkesztői üzenetek.

Az idén sokan kaptak a gyermekek közül virágmagvakat. Mindeniktől várjuk vissza a tavasszal kapott mennyiséget.

Ha levelet írtok kis cimborák, írjátok oda a keltezés helyét és idejét, s azt is, hogy hányadik osztályba jártok.

A címváltozást, költözködést, bárhová mentek, azonnal tudassátok velünk, hogy a lapot új helyekre küldhessük.

A hátrálékosokat kérjük, hogy hátrálékjaikat küldjék be mielőbb. Az Uj Cimboránál nem szabad senkinek sem hátrálékban maradni.

Vass István és Péter, Kolozsvár. Most lépettek be az új cimborák olvasótáborába. Szeretettel fogadunk közénk benneteket és reméljük, hogy még sok örömet fog nektek szerezni ez a kis ujság. Tudomásomra jutott, hogy az első számokat nem kaptátok meg. A kiadóhivatal elküldte. Póllólag újra elküldtük. Várjuk a bemuatkozó leveleteket a fényképpel együtt.

Fülöp Éva, Gergely István, Foedli Gréte, Ludwig Gréte (Koloszvár): Ti is kaptatok az idén ajándékvirágmagvainkból. Hogy sikerült a kertészkedés? Nos, legközelebb számoljatok be szépen az eredményről. — *Somody Anikó, Thamo Gabriella (Koloszvár)*: Nemcsak egymás mellett ültök, az iskolában, de az iskolán kívül is a legjobb barátságot tartjátok fenn egymás között. Adja Isten, hogy ez a szép gyermekkori barátság kísérjen végig benneteket az egész életen át. Egyszerre kaptatok meg az aranysziveceskéket, egyszerre kaptatok az ajándék virágmagvakat. Nagyon érdekel, hogy sikerült a kertészkedés? A bemutatkozó leveleteket is várom. — *Gál Zsozsa és Barna (Toroczkószentgyörgy), Benczédy Éva és Julka, Jakab Judith, Lakatos István, Király Ferus, Éva, Icu, Kerekes Attila és Cilike (Toroczkó)*: Az ajándékvirágmagvakból ti is részesültek. Bizonyal sikerült a kertészkedés, amit abból fogunk meglátni, hogy sok virágmagvat fogtok visszaküldeni. — *Meissner Éva, Radványi Jóska, Szöcs Évi, Orbán Éva, Felvinczy Lotti, Székely Mária, Bényi Attila, Biró Ágnes, Konrád Árpád, Linczmayer Éva, Pataky István, Albon Évi, Erdős László, Gergely József, Kováts Anna, Mestitz Anny és Franci, Welmann Sarolta, Filep Almos, Költő Ilonka, László Piroska, Nagy Géza, Szabó Margit (olozsvár)*: A kis szürke veréb súgta meg nekem, hogy mindnyájan ügyesen kertészkedtek a tavasszal kapott virágmagvakból, s egyetlen szem magvaeska sem pusztult el a kezeteiken. A magvakból palánta lett, a palántából szép virág, a virágból mag, s az érett magvakat ügyesen leszedtéték, csodálatos valami is az a parányi magvaeska. Olyan, mint egy elvarázsolt tündér, élet van elrejtve benne, s ha egy napon leveti álruháját, kilép magbörtönéből, egy színpompás, illatozó szép teremtmény áll előttünk. Azért gondolom, hogy ti ezeket mind tudjátok és vigyáztatok minden szem magocskára. No, várom is vissza a tavasszal kapott mennyiséget. — *Koronkay Margit IV. el o. t. (Toroczkó)*: Ügyes bemutatkozó leveled mellé fényképedet is mellékelted, hogy így a többi kis cimborák is megismerjenek. No, a bemutatkozód sorra is kerül. Aztán a toborzóról el ne feledkezz kis Margitka. Te már tudod jól, hogy kell toborozni. Irj máskor is. — *Jakab Judith, Öcsi és Nusi (Toroczkó)*: Óh be kedvesen is írtatok, toroczkói három kis cimborára! Kis szívetek ragaszkodását, szeretetét olvas

tam ki a leveletekből. Azt írtátok, hogy szeretitek ezt a kis Cimborák ujságot, és én is versét és meséjét elolvassátok. A bemutatkozó leveletek és fényképedek is sorra kerül ma. A küldött rajz nagyon ügyes. Rögtön láttam, hogy te magad rajzoltad, más nem is segített benne. *De nem is szabad, ha valamit az Új Cimborának készítek, pl. rajzot, v. kézimunkát, azt egyedül, magatoknak kell elkészíteni.*

Boros Testvérek, Déva. Látom hogy figyelmesen olvassátok végig az ujságot s a szerkesztői üzeneteket meg is jegyzitek. A megfejtés részt vesz a sorsoláson. A beküldött új rejtvényt átrajzoltad. Most sokkal jobb a rajza. — *Ráihonyi Kristóf, Öcsi és Micike Szatmár.* Súlyos betegség után mind a hárman írtatok a szerkesztőnének. Hála Istennek érte, hogy most már egészségesek vagytok. A kolozsvári kis cimborák írtak nektek a felgyógyulás öröme, megkaptátok e a levelet? — *Molnár Anna Margit, Egerbegy.* Nagy dolgokról írtál nekem: ott járt nálatok s Detrehemben a Püspök bácsi. Detrehemben te is ott voltál, mikor a Püspök úr vette a templom kulcsát és elsőnek nyitotta ki az ajtót. Virágot is vittél a fogadtatásra. Örizz meg lelkedben ennek a napnak az élményeit, mert olyan szép és fel-emelő emlékek ezek, amelyekre nagy korodban is emlékezni fogsz. A szünidei élményeket megírtad, s a leveledben el is küldted. A viola virágnak nagyon örültem, amit küldtél lepréssel. El is tettem emlékre. — *Szöcs Zsuzsika, Gyergyószentmiklós.* Szép rendes leveled tetszéssel olvastam. A vakációra nagyon kellemesen gondolsz vissza. Legjobban azonban annak örülsz, hogy Lenke nénéd megrendelte neked a nyár folyamán az Új Cimborát. Azóta ez a legkedvesebb barátod. A fényképről értelmes ügyes gyermekeknek ítéllek tégedet is bátyádat is. Sorra is kerül majd a közlésben a levéllel együtt. — *Bácsy Pirike és Jóska, Dézs.* Végre a ti nevetek is bekerül a toborzóba. Ügyesen betoboroztátok új cimborának az unokatestvéreteket, akinek már el is ment Bucarestbe a lap. A bemutatkozó leveletek a szép fényképpel együtt sorra kerül. — *Gálffy Gábor, Székelykeresztur.* Az október 15.-i szám rejtvényének megfejtése idejében beérkezett. A sorsoláson részt is vesz. Nemsokára közlésre kerül a kis téli versek. Csak azt szeretném tudni, a két szerző közül, kinek van több köze a vershez, neked-e, vagy Péter Loránd barátunknak? — *Daday Zsolt, Semesnye.* Semmiképpen sem maradsz Ádám bátyád mögött. Az új rejtvények kitalálásában is versenyeztek egymással. Ime most számológéprejtvényt küldtél be. No majd kiadjuk megfejtésre, hadd törjék a többi kis cimborák rajta a fejüket. Kedves, hogy öt éves Ildikó hugodnak megcsináltad Shirleykét, mint öltöztető babát. Ezt minden bátya megtehetné a kishugának.

Vezeti: Jóska bácsi.

Látom kis cimborák, hogy szépen belejöttek a rejtvényfejtésbe, nem csak a régi cimborák, hanem az újabbak is lelkes buzgalommal fejtegetik a pompásabbnál pompásabb rejtvényeket. No csak fejtegssetek is, mert hasznát látjátok. A megfejtéseket egy levelezőlapon is beküldhetik.

A *Benedek Elek* szóképző rejtvényre még mindig küldhettek be új rejtvényeket.

Adzsikumárt még csak most adtuk ki pályázatra s már is akadt egy kis cimborák, aki megcsinálta Adzsikumár nevét szóképző rejtvénynek, 126 szót képezett a nevéből. Kövessétek ti is, *Keresztes Erzsébet*nek, ennek az ügyes leánykának a példáját.

Betűrejtvény.

Beküldte: *Fazekas Bandi*, II. g. ot., Déva.

Kabát
E

Kockarejtvény.

Beküldte: *Keresztes Erzsébet*, IV. el. ot., Gyfvár.

J	e	z	u	s,	Isten fia
					Kitüntetés
					Zenta eleje
					U. M.
A					Rövid kötőszó.

Pótló-rejtvény.

Beküldte: *Marosffy Baba*, III. g. ot.

Mimiród, A ttila, Ly-ula, Homokos, Oltó,
Béla, Otvér, Fándor.

Ha a szavak kezdőbetűit kipótoljátok, megkapjátok, hol lakik a rejtvényt szerkesztő kis cimboránk.

Megfejtések. Nézzetek utána, hogy ti is úgy fejtettétek-e meg ezeket a rejtvényeket, ahogy itt alant következik. Azért is jó megfigyelni a megfejtéseket, mert ezekből tanuljátok meg, hogy kell a rejtvényeket fejteni.

Július 1-i szám megfejtése: Kockarejtvény: Árpád vezér. Egybevágó bűvös négyszög: kakuk, arató, kalap, utazó, kopog. Betűrejtvény: Ró.

Július 15-i szám megfejtése: Addig nyujtózodjál, míg a takaród ér.

Augusztus 1-i szám megfejtése: Egybevágó bűvös kockarejtvény: Maros, alán, rác, ón, S. Lépcsőrejtvény: kém, mák, ház, rák, hún, nem. Pótlórejtvény: Mécs László.

Augusztus 15-i szám megfejtése: Betűrejtvény; Péntek. 2. Betűrejtvény: Legény. Név-jegy-rejtvény: Kereskedő. Pótló-rejtvény: Móra Ferenc.

Megfejtést küldtek be: Graf V., Csernátfalú, Keresztes Irén, Gyfv., Marosffy Baba, Nagydobos, Gálffy Gábor, Székelykeresztúr (jul. 1.) Ádám Kató, Petrein, Gálffy Gábor (jul. 15.) Mihaleczky Margit, Brassó, Teszler Edith és Éva, Kolozsvár, Boros Fivérek, Déva, Fazekas Bandi, Déva, Vajda Veronka, Gyergyószentmiklós, Molnár Anna Margit, Egerbegy, Fodor Margit, Kolozsvár, Daday Ádám, Daday Zsolt, Semesnye, Zsögödi Péter, Brassó.

Nyertek egy-egy szép könyvet: Mihaleczky Margit, Keresztes Irén, Zsögödi Péter.

A kiadóhivatal közleményei.

Postán küldött előfizetések:

Elekes E., Magyarlapos, 176 Lei, 1939. jan. 1-ig. Horváth R., Erzsébetváros, 200 Lei, 1939. jul. 1-ig. Márk E., Gyergyószentmiklós, 100 Lei, Soós N., Sülémed, 100 Lei, Dr. Haas E., Bázsiás, 50 Lei, Svaiczter B., Aranyosmedgyes., 100 Lei, Tothpál I., Brassó, 100 Lei, 1940. jan. 1-ig. Abordán L., Máramarossziget, 100 Lei, 1940. apr. 1-ig., Tóth Z., Halmi, 170 Lei, 1940. július 1-ig.

Kiadóhivatal.

Tanítványokat bármilyen tárgyból olesón vállal egyetemi hallgató. Érdeklődni lehet az „Új Cimborák” szerkesztőségében, a déli órákban.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. Egyes szám ára 10 lej. Magyarországon 12 pengő. Jugoszláviában 100 dinár, Amerikában 300 lej.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltesti.
Kormos Jenő, Chiend

***

Minden cikkért a szerzője felelős.

NAGYDÓBOS